

การศึกษาต้นทุนการปลูกหม่อนในประเทศไทย

นางสาว บุณิน ชูเชิด

005595

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัณฑิต

ภาควิชาการบัญชี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2525

ISBN 974-560-810-6

i 17065 63X

A Study of the Cost of Mulberry Cultivation in Thailand

Miss Youpin Choochird

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Accountancy

Department of Accountancy

Graduate School

Chulalongkorn University

1982

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาต้นทุนการปลูกหม่อนในประเทศไทย
ชื่อผู้ผลิต นางลำว บุพิน ชูเฮ็ด
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์โฮต สุวิภกิจ
 อาจารย์นันทพร เลิศบุศย์
ภาควิชา การบัญชี
ปีการศึกษา 2524

บทคัดย่อ

อาชีพการเลี้ยงไหมนับได้ว่าเป็นอาชีพหนึ่งซึ่งสามารถทำให้นักศึกษามีรายได้ดี ปัจจุบันความต้องการเส้นไหมมีมากขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้นในการส่งเสริมให้นักศึกษาริเลี้ยงไหมให้ได้ผลดี สิ่งสำคัญก็คือใบหม่อน เพราะใบหม่อนเป็นอาหารสำคัญที่จะนำมาเลี้ยงไหม ในการเลี้ยงไหมให้ได้เส้นไหมมากขึ้น จำเป็นต้องปรับปรุงการปลูกหม่อนให้มีผลผลิตสูง และได้ใบหม่อนที่มีคุณค่าทางอาหาร

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาขั้นตอนในการปลูกหม่อนและต้นทุนในการปลูกหม่อนเพื่อคำนวณหาต้นทุนใบหม่อนต่อ 1 กิโลกรัม รวมทั้งศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อผลผลิตของหม่อน

การศึกษาได้กระทำโดยรวบรวมข้อมูลจากการสอบถามผู้ปลูกหม่อนทั้งหน่วยราชการและเอกชน และจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาคำนวณต้นทุนการปลูกหม่อน

ผลจากการศึกษาปรากฏว่าหม่อนเป็นพืชที่ทนความแห้งแล้งได้เป็นอย่างดี สามารถปลูกได้ในดินเกือบทุกชนิด โดยเฉพาะดินร่วนปนทรายและดินที่มีลักษณะค่อนข้างจะเป็นด่าง การปลูกหม่อนในปีแรกยังไม่มีการเก็บใบไปใช้เลี้ยงไหม ต้องรอจนถึงปีที่ 2 จึงจะนำใบหม่อนไปใช้เลี้ยงไหม และหม่อนจะให้ผลผลิตที่ดีภายในระยะเวลา 5 ปีนับจากวันที่เริ่มปลูก ดังนั้นในการคิดต้นทุนการปลูกหม่อนจึงได้นำต้นทุนการปลูกหม่อนทั้งหมดในปีแรกมาเฉลี่ยเป็นต้นทุนการปลูกหม่อนในปีที่ 2-5 การปลูกหม่อนแต่ละแห่งมีต้นทุนใบหม่อนต่อกิโลกรัมดังนี้

	ต้นทุนรวมต่อกิโลกรัม	ต้นทุนแปรได้ต่อกิโลกรัม		ต้นทุนคงที่ต่อกิโลกรัม	
	บาท	บาท	%	บาท	%
นิคมสร้างตนเองวิมา	4.02	1.02	25.40	3.00	74.60
ศูนย์วิจัยและอบรมไหม	3.19	1.86	58.46	1.33	41.54
บริษัทไฟโรจน์ไหมไทยจำกัด	2.41	1.57	65.04	0.84	34.96
บริษัทจุลไหมไทยจำกัด	1.19	0.34	28.97	0.85	71.03
ลมาชิกนิคมสร้างตนเองวิมา	1.16	0.59	50.68	0.57	49.32

จากการศึกษาต้นทุนการปลูกหม่อนพอสรุปได้ว่า หากไม่ต้องการให้ต้นทุนการผลิตรังไหมสูงจนไม่มีประโยชน์ทางการค้า ต้นทุนการผลิตใบหม่อนต่อกิโลกรัมไม่ควรจะสูงกว่ากิโลกรัมละ 2.- บาท ผู้เขียนจึงได้สร้างรูปแบบต้นทุนการปลูกหม่อนที่ควรจะเป็นเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ที่ต้องการจะลงทุนปลูกหม่อนและเลี้ยงไหมได้ทราบถึงรายละเอียดของต้นทุนต่าง ๆ ในการปลูกหม่อน ซึ่งปรากฏว่าต้นทุนใบหม่อนต่อกิโลกรัมเท่ากับ 1.63 บาท

ในปัจจุบันการปลูกหม่อนของเกษตรกรมีปัญหาหลายด้านด้วยกัน คือ ปัญหาด้านผลผลิต ปัญหาการปลูกและปัญหาเงินทุน สำหรับปัญหาที่สำคัญ คือ ปัญหาด้านผลผลิต ปัจจัยที่มีผลต่อผลผลิตของหม่อน ได้แก่ พันธุ์หม่อน การเตรียมดิน การบำรุงดูแลรักษาส่วนหม่อน การตัดแต่งกิ่งหม่อน และโรคหม่อน สิ่งเหล่านี้มีผลทำให้ปริมาณใบหม่อนที่ได้ลดน้อยลง ดังนั้นหน่วยราชการจึงควรเร่งการฝึกอบรมเกษตรกรให้มีความรู้ในเรื่องเหล่านี้เพื่อเพิ่มผลผลิตใบหม่อนและให้ได้ใบหม่อนที่มีคุณค่าทางอาหาร

นอกจากนี้ศูนย์วิจัยและอบรมไหม นครราชสีมา ควรจะได้มีการศึกษาและวิจัยดังต่อไปนี้ -

1. การบำรุงดูแลรักษาส่วนหม่อนควรจะเป็นกี่ครั้งต่อปี เพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดีและมีต้นทุนต่ำสุด
2. ขนาดกำลังของรถแทรกเตอร์ที่เหมาะสมกับจำนวนเนื้อที่ปลูกหม่อน

ผลที่ได้จากการทำวิจัยของศูนย์ฯ ดังกล่าวข้างต้นนี้อาจจะนำไปสู่แนวทางการลดต้นทุนการปลูกหม่อนในอนาคตอันจะเป็นประโยชน์อย่างมากแก่เกษตรกรผู้ปลูกหม่อน ทำให้อาชีพการปลูกหม่อนและการเลี้ยงไหมเจริญก้าวหน้าขึ้น

9

Thesis Title	A Study of the Cost of Mulberry Cultivation in Thailand
Name	Miss Youpin Choochird
Thesis Advisor	Mr. Chote Suvipakit
	Mrs. Nantaporn Lertbusya
Department	Accountancy
Academic Year	1981

ABSTRACT

Sericulture is an occupation which brings in fairly good earnings for farmers. At present the demand for silk is increasing. To develop and promote sericulture, promotion of mulberry growing has to be carried out concurrently since mulberry leaves are the only feed for silkworms. To increase production of raw silk, it is necessary to increase the production of mulberry with nutritious leaves.

The object of this thesis is to study the processes of mulberry growing as well as its costs in each process, so that the production cost of mulberry leaves per kilogram could be ascertained. The author also wants to study the various factors that contribute to the productivity of mulberry.

The results from this study indicate that mulberry can stand up well to dryness and it can be grown in nearly every kind of soil and even in slightly alkaline soil. In its first year, mulberry does not yield any useful leaves, the farmers have to wait until the second year for the leaves to be used as feed for silkworms. During its first five-years of growing, mulberry yields good results. So it is necessary to

apportion the first year's costs of growing mulberry to the cost of production of the four subsequent years. The cost of mulberry production per kilogram from the four plantations studied is as follow:- *

	Total Cost per kilogram	Variable Cost per kilogram		Fixed Cost per kilogram	
	Bahts	Bahts	%	Bahts	%
Pimai Land Settlement	4.02	1.02	25.40	3.00	74.60
Thai Sericultural Research and Training Center	3.19	1.86	58.46	1.33	41.54
Pairoj Thai Silk Co.	2.41	1.57	65.04	0.84	34.96
Chul Thai Silk Co.	1.19	0.34	28.97	0.85	71.03
Members of Pimai Land Settlement	1.16	0.59	50.68	0.57	49.32

From the study one reaches a conclusion that for cocoon production to be commercially viable, the cost of mulberry production must not exceed 2 Bahts per kilogram. The author has submitted a model of costs of mulberry growing that could be used as guidelines for those who desire to invest in mulberry plantation and silkworm rearing. The cost per kilogram proposed was 1.63 Bahts.

At present mulberry farmers have to face many problems both in production and finance. The major problem is in production. Factors which contribute to high productivity of mulberry are:- selection of good variety, soil preparation, field maintenance, pruning, diseases, pests, etc. These factors have great impact on mulberry productivity. Government agencies should therefore offer adequate training to farmers so that mulberry productivity as well as its nutritious value could be raised.

The Thai Sericultural Research and Training Center, in Korat should offer training and research on :-

1. How many times a year the maintenance of mulberry plantation should be taken, so that the best productivity with least cost could be achieved.

2. What is the proper size of tractor that will be appropriate for a unit of mulberry plantation.

The results of the research of the above-mentioned Center may lead to the reduction of mulberry production costs in the future so that mulberry farmers could earn more income, and mulberry growing and silkworm rearing occupations could be advanced.

กิตติกรรมประกาศ

ในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนได้รับการแนะนำหัวข้อการทำวิทยานิพนธ์จาก
 คำสั่งตราจารย์เพ็ญแข สนิทวงศ์ ณ อยุธยา หัวหน้าภาควิชาการบัญชี คณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และอาจารย์โชติ สุวีริภักดิ์ ผู้อำนวยการกองการเกษตรต่างประเทศ ซึ่งแต่
 เดิมท่านเป็นผู้ช่วยการกองการใหม่ในกรมวิชาการเกษตร ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการรับเป็น
 อาจารย์ที่ปรึกษาในการเขียนวิทยานิพนธ์ ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ และขอขอบพระคุณ
 อาจารย์หม่อมพระ เลิศบุศย์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้ให้คำแนะนำและช่วยแก้ไขส่วนต่าง ๆ ใน
 การเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณอาจารย์อรพินธุ์ ชำติอัปสร ที่ได้กรุณาใช้เวลาเป็นกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์
 นอกจากนั้นผู้เขียนยังได้รับความกรุณาจาก คุณสุวรรณี ศุภนิวงศ์ ผู้จัดการบริษัท จุลไหมไทย จำกัด
 คุณประไพ วิวัฒน์วานิช เจ้าของและผู้จัดการบริษัท ไพโรจน์ไหมไทย จำกัด เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์
 สร้างตนเอง และคุณศุภินัย ห้องทองแดง ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์วิจัยและอบรมไหม ที่ได้อนุญาต
 ให้เข้าศึกษาต้นพันธุ์การปลูกหม่อน และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายนี้ผู้เขียนขอแสดงความขอบคุณอย่างสูงอีกครั้งสำหรับทุก ๆ ท่านที่มีส่วนช่วยให้
 วิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ทั้งได้กล่าวนามและไม่ได้กล่าวนามมาแล้วข้างต้น

นางสาวอุษิน ฟูเฮ็ด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ-ภาษาไทย.....	๔
บทคัดย่อ-ภาษาอังกฤษ.....	๕
กิตติกรรมประกาศ.....	๘
รายการตารางประกอบ.....	๘
รายการรูปประกอบ.....	๓
บทที่ 1 บทนำ.....	1
- ความเป็นมาของปัญหา.....	1
- วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
- ขอบเขตของการศึกษา.....	2
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
บทที่ 2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับหม่อน.....	4
- ประวัติของหม่อน.....	4
- พันธุ์หม่อน.....	6
- การสร้างสวนหม่อน.....	8
- การปลูกต้นหม่อน.....	12
- เครื่องมือในการตัดแต่งและเก็บเกี่ยวหม่อน.....	15
- การบำรุงรักษาสวนหม่อน.....	15
- ความสัมพันธ์ระหว่างการปลูกหม่อนกับการเลี้ยงไหม.....	16
- โรคหม่อนและแมลงศัตรูหม่อน.....	27
บทที่ 3 ตั๊กแตนในการปลูกหม่อน.....	31
- การจำแนกตั๊กแตน.....	31
- ตั๊กแตนแปรโต.....	31
- ตั๊กแตนคงที่.....	34

-	ต้นทุนการปลูกหม่อนของศูนย์วิจัยและอบรมไหม.....	36
-	ต้นทุนการปลูกหม่อนของนิคมสร้างตนเอง.....	44
-	ต้นทุนการปลูกหม่อนของสมาชิกนิคมสร้างตนเอง.....	51
-	ต้นทุนการปลูกหม่อนของบริษัท ไพโรจน์ไหมไทย จำกัด.....	57
-	ต้นทุนการปลูกหม่อนของบริษัท จุลไหมไทย จำกัด.....	65
บทที่ 4	การวิเคราะห์ต้นทุนการปลูกหม่อน.....	77
-	การวิเคราะห์ต้นทุนการปลูกหม่อนของนิคมสร้างตนเอง.....	79
-	การวิเคราะห์ต้นทุนการปลูกหม่อนของศูนย์วิจัยและอบรมไหม.....	79
-	การวิเคราะห์ต้นทุนการปลูกหม่อนของบริษัท ไพโรจน์ไหมไทย จำกัด.....	80
-	การวิเคราะห์ต้นทุนการปลูกหม่อนของบริษัท จุลไหมไทย จำกัด.....	81
-	การวิเคราะห์ต้นทุนการปลูกหม่อนของสมาชิกนิคมสร้างตนเอง.....	81
-	การสร้างรูปแบบสำหรับการปลูกหม่อน.....	83
-	ปัจจัยที่มีผลต่อต้นทุนการปลูกหม่อน.....	92
-	ปัจจัยที่มีผลต่อผลผลิตใบหม่อนต่อไร่.....	92
บทที่ 5	สรุป ปัญหาและข้อเสนอแนะ.....	94
-	สรุปผลจากการศึกษา.....	94
-	ปัญหาด้านผลผลิต.....	96
-	ปัญหาในการปลูก.....	98
-	ปัญหาด้านเงินทุน.....	99
บรรณานุกรม.....		100
ประวัติผู้เขียน.....		102

รายการ ตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
2. 1 ตารางเปรียบเทียบปริมาณใบหม่อนต่อไร่ของหม่อนแต่ละพันธุ์.....	7
2. 2 การกำหนดระยะระหว่างแถวและระยะระหว่างต้นซึ่งจะมีผลต่อการกำหนดจำนวน ต้นหม่อนต่อไร่.....	10
3. 1 การคิดค่าเสื่อมราคาต่อปีสำหรับอุปกรณ์ในการปลูกหม่อน.....	40
3. 2 ปริมาณผลผลิตใบหม่อน.....	40
3. 3 ต้นทุนแปรได้ในกาปลูกหม่อนต่อไร่ต่อปีสำหรับการปลูกปีที่ 1.....	41
3. 4 ต้นทุนแปรได้ในกาปลูกหม่อนต่อไร่ต่อปี สำหรับการปลูกปีที่ 2-5.....	41
3. 5 ต้นทุนการปลูกหม่อนต่อไร่.....	42
3. 6 ต้นทุนการปลูกหม่อนต่อไร่.....	43
3. 7 การคิดค่าเสื่อมราคาต่อปีสำหรับอุปกรณ์ในการปลูกหม่อน.....	47
3. 8 ต้นทุนแปรได้ในกา ปลูกหม่อนต่อไร่ต่อปีสำหรับการปลูกปีที่ 1.....	48
3. 9 ต้นทุนแปรได้ในกาปลูกหม่อนต่อไร่ต่อปีสำหรับการปลูกปีที่ 2-5.....	48
3.10 ต้นทุนการปลูกหม่อนต่อไร่.....	49
3.11 ต้นทุนการปลูกหม่อนต่อไร่.....	50
3.12 การคิดค่าเสื่อมราคาต่อปีสำหรับอุปกรณ์ในการปลูกหม่อน.....	53
3.13 ต้นทุนแปรได้ในกาปลูกหม่อนต่อไร่ต่อปีสำหรับการปลูกปีที่ 1.....	54
3.14 ต้นทุนแปรได้ในกาปลูกหม่อนต่อไร่ต่อปีสำหรับการปลูกปีที่ 2-5.....	54
3.15 ต้นทุนการปลูกหม่อนต่อไร่.....	55
3.16 ต้นทุนการปลูกหม่อนต่อไร่.....	56
3.17 การคิดค่าเสื่อมราคาต่อปีสำหรับอุปกรณ์ในการปลูกหม่อน.....	61
3.18 ต้นทุนแปรได้ในกาปลูกหม่อนต่อไร่ต่อปีสำหรับการปลูกปีที่ 1.....	62
3.19 ต้นทุนแปรได้ในกาปลูกหม่อนต่อไร่ต่อปีสำหรับการปลูกปีที่ 2-5.....	62
3.20 ต้นทุนการปลูกหม่อนต่อไร่.....	63
3.21 ต้นทุนการปลูกหม่อนต่อไร่.....	64
3.22 รายละเอียดเกี่ยวกับค่าแรงงานต่อปี.....	66

ตารางที่	หน้า
3.23 การแบ่งสรรค่าแรงงานตามขั้นตอนการปลูกหม่อน.....	67
3.24 รายละเอียดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ต่อปี.....	68
3.25 การแบ่งสรรค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ตามขั้นตอนการปลูกหม่อน.....	69
3.26 การคิดค่าเสื่อมราคาต่อปีสำหรับอุปกรณ์ในการปลูกหม่อน.....	72
3.27 ต้นทุนแปรได้ในการปลูกหม่อนต่อไร่ต่อปีสำหรับการปลูกปีที่ 1.....	73
3.28 ต้นทุนแปรได้ในการปลูกหม่อนต่อไร่ต่อปีสำหรับการปลูกปีที่ 2-5.....	74
3.29 ต้นทุนการปลูกหม่อนต่อไร่.....	75
3.30 ต้นทุนการปลูกหม่อนต่อไร่.....	76
4. 1 ต้นทุนการปลูกหม่อนต่อไร่ต่อปี (ปีที่ 2-5).....	78
4. 2 การคิดค่าเสื่อมราคาต่อปีสำหรับอุปกรณ์ในการปลูกหม่อน.....	87
4. 3 ต้นทุนแปรได้ในการปลูกหม่อนต่อไร่ต่อปีสำหรับการปลูกปีที่ 1.....	88
4. 4 ต้นทุนแปรได้ในการปลูกหม่อนต่อไร่ต่อปีสำหรับการปลูกปีที่ 2-5.....	88
4. 5 ต้นทุนการปลูกหม่อนต่อไร่.....	89
4. 6 ต้นทุนการปลูกหม่อนต่อไร่.....	90
4. 7 ต้นทุนการปลูกหม่อนต่อไร่ต่อปี ของปีที่ 2-5	91

รายการรูปประกอบ

รูปที่		หน้า
1	ลักษณะของใบหม่อน และลักษณะกิ่งขา.....	5
2	การเตรียมหลุมและใส่ปุ๋ยรองพื้น และการปลูกด้วยท่อนพันธุ์.....	14
3	วิธีตัดยอด.....	19
4	การตัดครึ่งต้น.....	20
5	การตัดยอดและตัดครึ่งต้น.....	21
6	วิธีเก็บหม่อนเลี้ยงไหมวัยแก่.....	24
7	วงจรการเก็บเกี่ยวหม่อนสำหรับเลี้ยงไหมวัยแก่.....	25